

Sygn. akt I C 346/17

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Karolina Głazińska-Izdebska
Protokolant:	stażysta Ilona Meller

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lipca 2017 roku w G.-D.

sprawy z powództwa **Kancelarii (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.**

przeciwko **J. T.**

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. kosztami procesu obciąża powoda.

sędzia

Karolina Głazińska-Izdebska

Sygn. akt I C 346/17

UZASADNIENIE

Powód Kancelaria (...) spółka akcyjna z siedzibą w K. w dniu 13 stycznia 2017 roku złożył pozew w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie przeciwko pozwanej J. T. domagając się zapłaty na rzecz powoda kwoty 207,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 302,00 zł od dnia 14 listopada 2015 roku do dnia zapłaty, jak również zasądzenia kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 10 lutego 2017 roku sprawa została przekazana według właściwości do tutejszego Sądu.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik wskazał, że pozwany zawarł z poprzednikiem prawnym powoda (...) sp. z o.o. w W. za pośrednictwem platformy internetowej (...) umowę pożyczki na kwotę 440,00zł. Wobec częściowej spłaty do zapłaty pozostała kwota 207,02 zł

Wobec rozbieżności pomiędzy żądaniem pozwu a jego uzasadnieniem Sąd wezwał powoda do sprecyzowania treści pozwu. W odpowiedzi powód wskazał, w związku z wpłatą przez pozwaną kwoty 130,00 zł w dniu 13 listopada 2015 roku domaga się zasądzenia odsetek od kwoty 207,02 zł. Na żądaną kwotę składa się kwota 440,00 zł z tytułu należności głównej, kwota 132,00 zł z tytułu prowizji oraz kwota 230,00 zł z tytułu wezwań do zapłaty. Jednocześnie

powód wyjaśnił, że pozwana uiszcza tytułem umowy kwotę 500,00 zł. Wskazał również podstawę naliczenia prowizji oraz opłat windykacyjnych.

Pozwana J. T. nie złożyła odpowiedzi na pozew, ani nie stawiła się na rozprawę w dniu 17 lipca 2017 r. mimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy.

Sąd ustalił, co następuje:

J. T. za pośrednictwem platformy internetowej (...) w dniu 6 maja 2014 roku zawarła z (...) sp. z o.o. w W. umowę ramową pożyczki numer (...). W wykonaniu tej umowy, na mocy umowy (...) pożyczkodawca pożyczył jej na okres 30 dni kwotę 440,00 zł. Wraz z kapitałem pożyczki J. T. zobowiązała się do zapłaty także odsetek w wysokości odsetek maksymalnych oraz prowizji, która była uzależniona od okresu spłaty pożyczki i w przypadku pożyczki na okres 7-30 dni wynosiła 1% za każdy dzień (§4 pkt 1 lit. b umowy). Dodatkowo postanowiono, że w przypadku zwłoki ze spłatą pożyczki pożyczkodawca będzie mógł wystosować drogą elektroniczną lub pisemnie wezwania do zapłaty i naliczyć za nie opłaty w wysokości po 20 zł za pierwsze, drugie, trzecie, czwarte wezwanie wysłanego po odpowiednio 3, 6, 9 i 12 dniach kalendarzowych od daty upływu terminu spłaty pożyczki oraz opłatę w wysokości 150,00 zł za piąte wezwanie do zapłaty wysłane po upływie 15 dni od daty spłaty (§ 6 pkt 4 umowy). Na poczet należności z tytułu umowy J. T. wpłaciła łącznie kwotę 500,00 zł.

Bezsporne, ponadto: umowa nr (...) wraz z fakturą - k. 7-10,

Na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 30 czerwca 2015 roku (...) sp. z o.o. w W. zbył wierzytelność przysługującą mu wobec J. T. z tytułu umowy z dnia 6 maja 2014 roku nr (...) na rzecz Kancelarii (...) spółka akcyjna z siedzibą w K.. J. T. została powiadomiona o cesji wierzytelności.

Bezsporne, a ponadto dowód: wyciąg z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30.06.2015 r. – k.4, zawiadomienie o cesji wierzytelności z dowodem nadania – k.5-6

Sąd zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie spełnione zostały przesłanki wydania wyroku zaocznego określone w art. 339 § 1 kpc i nie zaistniały jednocześnie przesłanki wyłączające wydanie takiego wyroku przewidziane w art. 340 kpc. Pozwana mimo należytego zawiadomienia o terminie rozprawy, nie stawiła się na nią, nie żądając jednocześnie przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności i nie składając wyjaśnień ustnie lub na piśmie.

Bezspornym na gruncie przedmiotowej sprawie było twierdzenie, że poprzednik prawny powoda udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 440,00 zł na okres 1 miesiąca. Na rzecz pożyczkodawcy zastrzeżono także, w przypadku niespłacenia należności w terminie, prawo do naliczania odsetek od całości zadłużenia w wysokości określonej w umowie. Okolicznością bezsporną było także to, że pozwana popadła w opóźnienie ze spłatą pożyczki, na poczet umowy uiszcza kwotę 500,00 zł, jednak po terminie spłaty pożyczki.

Zgodnie z art. 720 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Ponieważ pozwany jest konsumentem, zaś powód przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi, dlatego zastosowanie w niniejszej sprawie mają również przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim (t.j.: Dz.U. z 2016r., poz. 1528 ze zm.).

Art. 3 ust. 1 tej powołanej ustawy wskazuje, że przez umowę o kredyt konsumencki należy rozumieć umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy).

Zgodnie z treścią art. 353¹ kc, strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi art. 385¹ k.c, który chroni konsumenta w relacjach z przedsiębiorcą - profesjonalistą w danej dziedzinie. Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Powyższe nie dotyczy tylko postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są zaś te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 kc).

Niedozwolonymi klauzulami umownymi będą więc takie zapisy, które w sposób nieuczciwy kształtują prawa i obowiązki stron umowy, prowadzą do naruszenia stanu równowagi kontraktowej pomiędzy stronami. W wyroku z 14 marca 2013 r. (C-415/11, A. przeciwko C. d'E. de C.) Trybunał Sprawiedliwości UE wskazał, że o sprzeczności z zasadami dobrej wiary, które na gruncie prawa europejskiego stanowią odpowiednik „dobrych obyczajów”, można mówić wtedy, gdy postanowienia umowne kształtują rozkład praw i obowiązków w sposób, który nie zostałby zaakceptowany przez strony w toku uczciwie prowadzonych negocjacji.

Co istotne, sąd zobowiązany jest do uwzględnienia sankcji bezskuteczności z urzędu.

Jak stanowi art. 339 § 2 kpc w sytuacji procesowej, w której zachodzą podstawy do wydania wyroku zaocznego, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Zwrócić należy uwagę na niekwestionowany w nauce i judykaturze pogląd, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Do jego powinności należy zatem dokonanie prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (orzeczenie SN z dnia 29 maja 1958 r., I CR 969/57, OSNC 1960, nr 1, poz. 14; wyroki SN: z dnia 15 września 1967 r., III CRN 175/67, OSNC 1968, nr 8 -9, poz. 142; z dnia 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, OSNC 1996, nr 7 -8, poz. 108; z dnia 6 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, Prok. i Pr. - wkładka 1997, nr 10, s. 44; z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999, nr 9, s. 30). Jeśli w świetle przytoczonych przez powoda okoliczności brak podstaw do uwzględnienia żądania pozwu, sąd wyrokiem zaocznym oddala powództwo (zob. wyrok SN z dnia 6 czerwca 1972 r., III CRN 30/72, Biul. SN 1972, nr 10, poz. 178). Sąd ma obowiązek krytycznego ustosunkowania się do twierdzeń powoda zawartych w pozwie. W razie wątpliwości należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu ich wyjaśnienia (wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 1998, I CKU 85/98; wyrok Sądu Najwyższego z 23 września 1997, I CKU 115/97).

Na gruncie przedmiotowej sprawy w ocenie Sądu za niedozwolone klauzule umowne należało uznać postanowienia umowy pożyczki w zakresie kosztów prowizji oraz kosztów wezwań do zapłaty. Wysokość tych opłat jest sprzeczna z dobrymi obyczajami obowiązującymi w stosunkach między konsumentem a przedsiębiorcą i rażąco narusza interesy pozwanej, stanowiąc jednocześnie dodatkowy, niczym nieuzasadniony dochód powoda.

Prowizja została ustalona na kwotę 132,00 zł, co stanowi aż 30 % kwoty kapitału pożyczki. W ocenie Sądu opłata ta jest rażąco wygórowana. Z umowy nie wynika w żaden powód naliczenia tak wysokiej opłaty. Trzeba pamiętać, że poprzednik prawny powoda był podmiotem profesjonalnie zajmującym się udzielaniem pożyczek, działał w Internecie, posługiwał się wzorcami umów. Pozytywna decyzja pożyczkowa nie wiązała się nawet z koniecznością decyzji określonego podmiotu działającego na rzecz pożyczkodawcy, ale była generowana automatycznie, z wykorzystaniem systemów komputerowych. Ponadto jak wynika z umowy ramowej, wysokość prowizji była uzależniona od okresu, na jaki udzielono pożyczki, co prowadzi do wniosku, że prowizja ta w istocie stanowi odsetki

kapitałowe, w dodatku przekraczające w sposób rażąco wysokość odsetek maksymalnych, do których naliczenia pożyczkodawca i tak na mocy umowy był uprawniony.

Odnosząc się zaś do wysokości opłaty z tytułu wezwań do zapłaty należy zauważyć, że wysokość wszelkich opłat za przedmiotowe czynności powinna stanowić efekt kalkulacji rzeczywistych kosztów, jakie wiążą się z nimi dla przedsiębiorcy. W przeciwnym wypadku, klauzulę przewidującą takie opłaty uznać należy za abuzywną. Jak podkreślił Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumenta, opłata za czynności windykacyjne odpowiadać musi rzeczywistym, celowym, niezbędnym i uzasadnionym kosztom podjętych działań (wyrok z dnia 15 marca 2013 roku, sygnatura akt XVII ACa 1337/12). Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wielokrotnie uznawał za niedozwolone postanowienia umowne klauzule przewidujące zbyt wygórowane opłaty za czynności związane z dochodzeniem należności przez firmy pożyczkowe. I tak np. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. wydał w dniu 20.12.2013 r. decyzję nr (...) w której w pkt. III na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania polegające na stosowaniu postanowień wzorca umownego, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, poprzez zawarcie we wzorcu umownym wykorzystywanym przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowień o treści: koszt przygotowania i wysyłki pierwszego monitu – 25,00 zł, koszt przygotowania i wysyłki wezwania do zapłaty 49,00 zł, koszt przygotowania i wysyłki ostatecznego wezwania do zapłaty 49,00 zł, oraz nakazał zaniechania jej stosowania. Na gruncie niniejszej sprawy wątpliwości budzi nie tylko wysokość opłat za kolejne wezwania do zapłaty, ale także częstotliwość ich wysyłania. W przypadku wezwań wysyłanych pocztą nie można wykluczyć, że pierwsze wezwanie nie zdążyłoby jeszcze do dłużnika dotrzeć, a pożyczkodawca wysłałby już kolejne. Jednocześnie wysokość opłaty za piąte wezwanie do zapłaty w kwocie 150,00 zł jest wręcz skandaliczna.

Mając na uwadze powyższe, Sąd stoi na stanowisku, iż zapisy umowy pożyczki dotyczące prowizji i wezwań do zapłaty, zgodnie z art. 385¹ § 1 kc nie wiązały pozwanej - jako niedozwolone klauzule umowne - a więc nie jest ona zobowiązana do zapłaty tego rodzaju należności. Wobec faktu, że należność główna na gruncie przedmiotowej sprawy wynosiła 440,00 zł, zaś pozwana zapłaciła łącznie 500,00 zł, powództwo podlegało oddaleniu.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98 § 1 kpc. Skoro powód przegrał proces w całości, to jest on zobowiązany do poniesienia kosztów tego procesu.